

แบบประเมินบทความวิจัย
การประชุมวิชาการระดับชาติ “การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครั้งที่ 8” ประจำปี 2567
วันศุกร์ที่ 24 พฤษภาคม 2567 (ผ่านระบบออนไลน์)

1. ชื่อบทความ : การวิเคราะห์ลักษณะของหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ของครูสำหรับโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู

2. หัวข้อการประเมินบทความ

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	ผ่าน	ผ่านและแก้ไข	ไม่ผ่าน	
1. บทคัดย่อภาษาไทย	✓			- บทคัดย่อครอบคลุม ชัดเจน
2. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	✓			
3. บทนำ	✓			- บทนำสามารถสะท้อนถึงความสำคัญและที่มาของการวิจัยได้ละเอียด ชัดเจนดีมาก
4. วัตถุประสงค์การวิจัย	✓			- ควรทบทวนการเขียนวัตถุประสงค์ โดยเรียงเรียงให้เข้าใจได้ชัดเจนและลดคำซ้ำซ้อน
5. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)				
6. วิธีดำเนินการวิจัย		✓		- ควรเพิ่มเติมการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและระบุคุณภาพของเครื่องมือ
7. ผลการวิจัย	✓			
8. สรุปผลการวิจัย	✓			
9. อภิปรายผล	✓			- ควรมีการอภิปรายให้ครอบคลุมตามผลการวิจัยที่พบ โดยมีทฤษฎีหรือแนวคิดประกอบและผลงานวิจัยที่สอดคล้องหรือสนับสนุนผลการวิจัยที่พบจะดีมาก
10. ข้อเสนอแนะ	✓			
11. เอกสารอ้างอิง	✓			
12. องค์กรความรู้ใหม่และคุณค่าทางวิชาการ	✓			

ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ☒ 1) บทความผ่านเกณฑ์
☐ 2) บทความผ่านเกณฑ์ แต่ต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
☐ 3) บทความไม่ผ่านเกณฑ์

แบบประเมินบทความวิจัย

การประชุมวิชาการระดับชาติ “การศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ครั้งที่ 8” ประจำปี 2567

วันศุกร์ที่ 24 พฤษภาคม 2567 (ผ่านระบบออนไลน์)

- ชื่อบทความ : การวิเคราะห์ลักษณะของหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ของครูสำหรับโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู
(Analysis Characteristics of Development Teachers' Learning Promotion Curriculums for Professional Development Program)

2. หัวข้อการประเมินบทความ

รายการประเมิน	ผลการประเมิน			ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
	ผ่าน	ผ่านและแก้ไข	ไม่ผ่าน	
1. บทคัดย่อภาษาไทย	/			1. ควรแก้ไขชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ ควรปรับแก้ไข ตามข้อเสนอแนะ ในเอกสาร บทความ ที่แนบมาพร้อมนี้ 2. เขียนบทคัดย่อได้ดี มีรายละเอียดตรงกับเนื้อหาของบทความ
2. บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		/		ควรเรียบเรียงปรับแก้ไข การแปลภาษาอังกฤษ มีการแปลไม่ตรงกับ บทความภาษาไทย และมีการใช้ภาษาอังกฤษ ไม่ถูกต้อง
3. บทนำ	/			เขียนเรียบเรียง พรรณนาถึงตัวแปรการวิจัยได้ดี
4. วัตถุประสงค์การวิจัย	/			เขียนได้ถูกต้องตามหลักการเขียนวัตถุประสงค์การวิจัย
5. สมมติฐานการวิจัย (ถ้ามี)	/			ไม่มีสมมติฐานการวิจัย
6. วิธีดำเนินการวิจัย	/			นำเสนอรายละเอียดของวิธีการวิจัยได้ดี
7. ผลการวิจัย	/			มีการนำเสนอครบถ้วน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย
8. สรุปผลการวิจัย	/			สรุปผลการวิจัยได้สอดคล้องกับ ผลการวิจัย
9. อภิปรายผล	/			1. ควรปรับปรุงการอภิปรายผล ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การ วิจัย หรือ นำประเด็นที่เด่นมานำเสนอ โดยการให้เหตุผล และหลักฐาน สนับสนุน 2. ไม่ควรใช้การวิเคราะห์ และเหตุผล ที่เป็นความรู้สึกของตนเอง เช่น น่าเสียดาย..... เป็นต้น
10. ข้อเสนอแนะ	/			เสนอแนะได้กว้างไม่ระบุผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรทำให้ชัดเจน
11. เอกสารอ้างอิง	/			1. ควรปรับรูปแบบการพิมพ์ ให้ถูกต้อง
12. องค์ความรู้ใหม่และคุณค่าทางวิชาการ	/			เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ เกี่ยวกับ ลักษณะของหลักสูตรส่งเสริมการ เรียนรู้ของครูสำหรับโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู ที่นำไปสู่การอ้างอิงได้ดี

ผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ

- ☒ 1) บทความผ่านเกณฑ์
- ☐ 2) บทความผ่านเกณฑ์ แต่ต้องแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- ☐ 3) บทความไม่ผ่านเกณฑ์

การวิเคราะห์ลักษณะของหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ของครูสำหรับโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู

Analysis Characteristics of Development Teachers' Learning Promotion

ควรแก้ไขเป็น

Curriculums for Professional Development Program

Analysis On Characteristics of Teachers' Learning Promotion Curriculums for Professional Development Program

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของหลักสูตรในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูนำไปสู่การใช้ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบผลที่เกิดจากการเข้าร่วมหลักสูตรในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่าง คือ เอกสารหลักสูตรโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูที่ครูพัฒนาให้การรับรองปีการศึกษา 2561 – 2562 ได้ตัวอย่างทั้งสิ้น 44 หลักสูตร ผู้วิจัยใช้แบบวิเคราะห์เอกสาร ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และข้อมูลเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า เมื่อเปรียบเทียบลักษณะหลักสูตรระหว่างปีการศึกษา 2561 กับ 2562 พบว่า

- 1) มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะหน่วยจัด ลักษณะหน่วยจัดนิเทศบุคคลเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด
- 2) มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะเนื้อหาหลักสูตรโดยส่วนใหญ่จากสาระวิทยาศาสตร์มาเป็นบูรณาการ

สาระ

- 3) มีการเกิดขึ้นของประเภทหลักสูตรออนไลน์
- 4) มีการเปลี่ยนแปลงด้านรูปแบบกิจกรรมโดยภาพรวมกลายเป็นรูปแบบปฏิบัติการทั้งหมด
- 5) ความพึงพอใจด้านการเรียนรู้ของครูอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ปีการศึกษา 2561 – 2562 ($\bar{x}=4.36$, S.D.=0.27 $\bar{x}=4.34$, S.D.=0.67 ตามลำดับ)
- 6) มีการเปลี่ยนแปลงช่องทางการติดตามผลจากการใช้ Line และFacebook มาเป็น LMS

คำสำคัญ วิเคราะห์ลักษณะหลักสูตร, การเรียนรู้ของครู, โปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู

Abstract

The purpose of this research is to analyze the characteristics of the curriculum in teacher professional development programs, leading to data being used to analyze and compare the results from participation in curriculum in different teacher professional development programs. The sample is the curriculum documents of the teacher professional development program that Kurupattana has certified for the academic year 2018 - 2019. A total of 44 curriculum samples were obtained. The researcher used a document analysis form. Qualitative data were analyzed using content analysis. and quantitative data were analyzed with descriptive statistics, including averages, percentages.

The results of the research concluded that comparing the characteristics of the curriculum between the 2018 and 2019 academic years, it was found that

- 1) There has been a change in the nature of the organizing unit. The nature of the juristic person organization unit has clearly increased.
- 2) There has been a change in the nature of most curriculum content from science content to integrated content.
- 3) There has been an emergence of online course types.
- 4) There has been a change in overall activity formats, becoming a total operating format.
- 5) Teachers' satisfaction with learning is at a high level in both academic years 2018 - 2019 ($\bar{x}=4.36$, S.D.=0.27 $\bar{x}=4.34$, S.D.=0.67, respectively).
- 6) There has been a change in tracking channels from using Line and Facebook to LMS.

Keywords : Analysis Characteristics Curriculum , Teachers' Learning, Professional Development Program

บทนำ

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ต้องพิจารณาจากคุณภาพครูเป็นสำคัญ ดังที่ Barber & Mourshed. (2007) กล่าวว่า “คุณภาพของระบบการศึกษาจะไม่สามารถเกินไปกว่าคุณภาพของครู” เป็นคำกล่าวที่ปรากฏในรายงานของ McKinsey & Company ที่ฉายภาพให้เห็นถึงระบบของการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจากประเทศต่าง ๆ ดังนั้น การพัฒนาครูจึงเป็นสิ่งสำคัญ ประเทศที่จัดระบบการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาครู โดยกิจกรรมที่พัฒนาครูสามารถทำได้หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน การแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมวิชาชีพ การอ่านหนังสือ การศึกษาต่อ รวมไปถึงการประชุมสัมมนา (The Alberta Teachers' Association, 2016 อ้างถึงใน นาริรัตน์ รักวิจิตรกุล, 2561)

ประเทศไทยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาครู โดยมีการพัฒนาครูในรูปแบบต่าง ๆ ในปี 2560 กระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีโครงการพัฒนารูปแบบครบวงจรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือที่เรียกว่า “คู่มือครู” โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการ คือ ต้องการให้ครูพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ได้มอบหมายให้สถาบันคุรุพัฒนาเป็นหน่วยงานหลักที่ดูแลหลักสูตรของโครงการ มีหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์ในการขอเปิดหลักสูตร สรรหาผู้ประเมินหลักสูตร ประกาศรายชื่อหลักสูตรที่ได้รับการรับรอง เพื่อให้ครูสมัครและลงทะเบียนเข้าร่วมอบรมตามความสนใจ ครูทุกคนจะได้รับงบประมาณสำหรับพัฒนาตนเองจากโครงการคนละ 10,000 บาท ซึ่งสามารถเลือกอบรมไม่จำกัดจำนวนหลักสูตร โดยไม่เกินงบประมาณที่ได้รับ ทั้งนี้สามารถเบิกจ่ายค่าเดินทาง ค่าอุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรม รวมถึงค่าที่พักในการเข้าร่วมการอบรมจากงบประมาณดังกล่าวได้ ตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินของราชการ (สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) โครงการดังกล่าวถือได้ว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้เข้าร่วมอบรมตามความสนใจและความสมัครใจ เพราะสามารถเลือกเข้าร่วมในช่วงเวลาที่ตนเองสะดวก

แต่จากวัตถุประสงค์ของโครงการที่กล่าวไว้ข้างต้น คือ ต้องการให้ครูพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งการที่ครูจะพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพได้นั้น ครูจะต้องมีผลลัพธ์การเรียนรู้ (learning outcomes) ที่ครบถ้วนและเหมาะสมก่อน หากไม่มีการรายงานผลถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมโครงการ จะทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าครูที่เข้าร่วม

โครงการได้รับผลลัพธ์การเรียนรู้ครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งผลการเข้าร่วมโครงการไม่พบการรายงานผลที่ชัดเจนถึงประสิทธิผลของโครงการจากรายงานประจำปี 2561 รายงานไว้เพียงจำนวนครูที่เข้าร่วม คือ จำนวนครูที่ลงทะเบียนเลือกหลักสูตรสำเร็จ 279,230 คนจากครูที่ลงทะเบียนในระบบ 355,954 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) รวมทั้งรายงานโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร มีการรายงานผลเชิงคุณภาพแบบภาพรวมไว้เพียง 4 ประเด็น ดังนี้คือ ประเด็นที่ 1 ครูได้รับการพัฒนาตรงตามความต้องการของตนเอง และนำประโยชน์ที่ได้รับไปปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ประเด็นที่ 2 มีการติดตามครูผู้ห้องเรียน จากหน่วยพัฒนา ประเด็นที่ 3 ครูสามารถนำชั่วโมงที่เข้าร่วมโครงการไปประกอบการขอมีหรือขอเลื่อนวิทยฐานะได้ประเด็นที่ 4 นักเรียนมีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) เพิ่มขึ้นในภาพรวม (สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

จะเห็นว่าผลการรายงานข้างต้นยังไม่พบรายละเอียดเชิงคุณภาพที่ชัดเจนเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับครู ซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้คือสิ่งที่ทุกหลักสูตรมุ่งหวังจะให้เกิดขึ้น Bloom et al., (1956) ได้แบ่งออกได้เป็น 3 ด้านตามอนุกรมวิธานของวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การจำแนกประเภทของเป้าหมายการศึกษา ได้แก่ 1. ด้านพุทธิพิสัย (cognitive domain) 2. ด้านจิตพิสัย (affective domain) 3. ด้านทักษะพิสัย (psychomotor domain) ซึ่งสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2562) ได้กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ของทุกหลักสูตรไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านความรู้ (knowledge) 2. ด้านทักษะปฏิบัติ (skill) 3. ด้านคุณลักษณะของความเป็นครู (attribute) หากได้ทราบถึงผลลัพธ์ของการเรียนรู้อย่อมจะสะท้อนต่อประสิทธิภาพของหลักสูตรได้

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับโปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพครู พบว่ามีตัวอย่างงานวิจัยผลกระทบของโปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพต่อความรู้ทางคณิตศาสตร์ของครู เพื่อการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ระบุถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ของครู จากการเข้าร่วมในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู ในวิชาคณิตศาสตร์ ผู้เข้าร่วมเป็นครู ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ซึ่งสอนในโรงเรียนที่มีรายได้ต่ำ 19 แห่งในสหรัฐอเมริกา จำนวน 105 คน โดยเก็บข้อมูลจากการให้เจ้าหน้าที่สังเกตการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของครู การสำรวจครู การสังเกตการสอนของครู จากการบันทึกวิดีโอและการประเมินนักเรียนทำให้สามารถสรุปผลลัพธ์การเรียนรู้ของครูได้เป็น 2 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านความรู้ของครู 2. ด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ซึ่งผลปรากฏว่าการเข้าร่วมในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูดังกล่าวมีผลเชิงบวกต่อความรู้ทางคณิตศาสตร์ของครู แต่ไม่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน (Jacob, R. et al., 2017) การวิจัยนี้สนใจศึกษาทั้งความรู้ที่ครูได้รับและการนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า หากมีการวิเคราะห์ลักษณะหลักสูตร รวมถึงมีการรายงานผลถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ของครูจะช่วยให้ทราบถึงคุณภาพของหลักสูตรโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู แต่เมื่อพิจารณาจากรายงานผลจากการเข้าร่วมโครงการฯ ไม่ปรากฏถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ของครูที่ชัดเจน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาว่าการเข้าร่วมโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจรส่งผลทำให้ครูเกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาในวิชาชีพมากน้อยเพียงใด โดยนำผลจากการเข้าร่วมโครงการมาวิเคราะห์คุณลักษณะของหลักสูตร ซึ่งจะนำไปสู่การใช้ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลที่เกิดจากการเข้าร่วมหลักสูตรในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูที่แตกต่างกัน จะช่วยให้เกิดภาพความชัดเจนของการพัฒนาครูที่ส่งผลถึงการพัฒนารับรู้และจะเป็นการนำไปสู่การมีแนวทางในการพัฒนาครูสำหรับการจัดโครงการต่อ ๆ ไปในอนาคตได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของหลักสูตรในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูนำไปสู่การใช้ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบผลที่เกิดจากการเข้าร่วมหลักสูตรในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร คือ เอกสารหลักสูตรโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูที่ครูพัฒนาให้การรับรอง ปีการศึกษา 2561 – 2562 จำนวนทั้งสิ้น 4,458 หลักสูตร แบ่งเป็น ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1,733 หลักสูตรและปีการศึกษา 2562 จำนวน 2,725 หลักสูตร

ตัวอย่าง

ตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ เอกสารหลักสูตรโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูที่ครุพัฒนา ให้การรับรองปีการศึกษา 2561 – 2562 ได้ตัวอย่างทั้งสิ้น 44 หลักสูตร จากนั้นสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามช่วงชั้นสาระของหลักสูตรได้ 4 ช่วงชั้น ได้แก่ ปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งตามระดับความลุ่มลึกของหลักสูตรได้ 3 ระดับ ได้แก่ ระดับพื้นฐาน ระดับกลาง และระดับสูง จะได้ตัวอย่างหลักสูตรในแต่ละปีการศึกษา ประกอบด้วย ปีการศึกษา 2561 จำนวน 22 หลักสูตร และปีการศึกษา 2562 จำนวน 22 หลักสูตร รวม 44 หลักสูตร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัย คือ แบบวิเคราะห์เอกสาร โดยมีประเด็นในการวิเคราะห์ ดังนี้

- 1) หน่วยงานที่จัด
- 2) เนื้อหาหลักสูตร
- 3) รูปแบบกิจกรรม
- 4) การเรียนรู้ของครู

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารประกาศหลักสูตรโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูที่ครุพัฒนาให้การรับรอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และข้อมูลเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง วิเคราะห์ลักษณะของหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ของครูสำหรับโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่1 ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่างวิจัย

ตอนที่ 2 ด้านลักษณะหน่วยจัด

ตอนที่3 ด้านลักษณะหลักสูตร

3.1) เนื้อหาหลักสูตร

3.2) รูปแบบกิจกรรม

3.3) ผลลัพธ์หลักสูตร

ตอนที่4 ด้านการเรียนรู้ของครู

4.1) ความพึงพอใจด้านผลลัพธ์การเรียนรู้

4.2) การติดตามผล

ตอนที่1 ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่างวิจัย

ผลการวิจัยในตอนต้นที่ 1 ประกอบด้วย จำนวนหลักสูตรจำแนกตามปีการศึกษา ระดับช่วงชั้นและระดับความลุ่มลึก มีจำนวนทั้งสิ้น 44 หลักสูตร แบ่งออกเป็นปีการศึกษาละ 22 หลักสูตรพบว่าหลักสูตรปีการศึกษา 2561 ส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรระดับช่วงชั้นปฐมวัย ซึ่งมีความลุ่มลึกระดับพื้นฐาน และระดับกลาง และระดับช่วงชั้นประถมศึกษา ซึ่งมีความลุ่มลึกระดับพื้นฐาน และระดับลึกกลาง อย่างละ 2 หลักสูตร (ร้อยละ 40)

ส่วนหลักสูตรปีการศึกษา 2562 ส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรระดับช่วงชั้นปฐมวัย ระดับความลุ่มลึกพื้นฐาน จำนวน 3 หลักสูตร (ร้อยละ 75) รายละเอียดดังตาราง 1.1

ตาราง 1.1 จำนวนหลักสูตรจำแนกตามปีการศึกษา ระดับช่วงชั้น และระดับความลุ่มลึกปีการศึกษา 2561 – 2562

หลักสูตร	ปีการศึกษา 2561								ปีการศึกษา 2562									
	ปฐมวัย		ประถม		ม.ต้น		ม.ปลาย		ปฐมวัย		ประถม		ม.ต้น		ม.ปลาย		รวม	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
พื้นฐาน	2	40.00	2	40.00	2	33.33	2	33.33	3	75.00	3	60.00	3	50.00	3	42.86	20	45.45
กลาง	2	40.00	2	40.00	2	33.33	2	33.33	1	25.00	2	40.00	3	50.00	3	42.86	17	38.64
สูง	1	20.00	1	20.00	2	33.33	2	33.33	0	0.00	0	0.00	0	0	1	14.29	7	45.91

รวม	5	100.0	5	100.0	6	100.0	6	100.0	4	100.0	5	100.0	6	100.0	7	100.0	44	100.0
	22								22									

ตอนที่ 2 ด้านลักษณะหน่วยจัด

เมื่อพิจารณาด้านลักษณะหน่วยจัด ปีการศึกษา 2561 พบว่า ลักษณะหน่วยจัดหลักสูตรโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู ส่วนใหญ่เป็นสถาบันการศึกษา จำนวน 15 หลักสูตร (ร้อยละ 68.19) แตกต่างกับปีการศึกษา 2562 ที่ลักษณะหน่วยจัดหลักสูตรโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูส่วนใหญ่เป็นนิติบุคคล จำนวน 20 หลักสูตร (ร้อยละ 90.90) และเมื่อเปรียบเทียบลักษณะด้านลักษณะหน่วยจัดระหว่างปีการศึกษา 2561 กับ 2562 พบว่า ลักษณะหน่วยจัดนิติบุคคลเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จากจำนวน 6 หลักสูตรกลายเป็นจำนวน 20 หลักสูตร (ร้อยละ 27.27 และร้อยละ90.90 ตามลำดับ) รายละเอียดดังตาราง 2.1 และ 2.2

ตาราง 2.1 คุณลักษณะของหลักสูตรในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู ด้านลักษณะหน่วยจัด ปีการศึกษา 2561

คุณลักษณะฯ ด้านลักษณะหน่วยจัด ปีการศึกษา	ปฐมวัย		ประถม ศึกษา		มัธยมศึกษา ตอนต้น		มัธยมศึกษาตอน ปลาย		รวม	
2561	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
สถาบันการศึกษา	2	40.00	3	60.00	5	83.33	5	83.33	15	68.19
ส่วนราชการ	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	16.67	1	4.54
นิติบุคคล	3	60.00	2	40.0	1	16.67	0	0.00	6	27.27
รวม	5	100.0	5	100.0	6	100.0	6	100.0	22	100.0

ตาราง 2.2 คุณลักษณะของหลักสูตรในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู ด้านลักษณะหน่วยจัด ปีการศึกษา 2562

คุณลักษณะฯ ด้านลักษณะหน่วยจัด ปีการศึกษา	ปฐมวัย		ประถม ศึกษา		มัธยมศึกษา ตอนต้น		มัธยมศึกษาตอน ปลาย		รวม	
2562	f	%	F	%	f	%	F	%	f	%
สถาบันการศึกษา	1	25.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	4.55
ส่วนราชการ	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	14.29	1	4.55
นิติบุคคล	3	75.00	5	100.0	6	100.0	6	85.71	20	90.90
รวม	4	100.0	5	100.0	6	100.0	7	100.0	22	100.0

ตอนที่ 3 ด้านลักษณะหลักสูตร

ด้านลักษณะหลักสูตรจะวิเคราะห์เนื้อหาแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้ 3.1) เนื้อหาหลักสูตร และ 3.2) รูปแบบกิจกรรม

3.1) เนื้อหาหลักสูตร

เมื่อพิจารณาด้านเนื้อหาหลักสูตรสามารถแบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านเนื้อหาสาระ (Content) 2. ด้านสาระที่เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ (Pedagogy) - การสอนในศตวรรษที่ 21 พบว่า ปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา2562 มีหลักสูตรปีละ 22 หลักสูตร ในปีการศึกษา 2561ส่วนใหญ่ด้านเนื้อหาสาระ(Content) เป็นสาระวิทยาศาสตร์ จำนวน 13 หลักสูตร(ร้อยละ 59.09) แตกต่างกับปีการศึกษา 2562 ส่วนใหญ่ด้านเนื้อหาสาระ (Content) เป็นสาระบูรณาการสาระ จำนวน 13 หลักสูตร(ร้อยละ 45.46)

ส่วนด้านสาระที่เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ (Pedagogy) - การสอนในศตวรรษที่ 21 ปีการศึกษา 2561 ส่วนใหญ่เป็นสาระการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ จำนวน 21 หลักสูตร(ร้อยละ 33.87)

ส่วนในปีการศึกษา 2562 มี 2 สารที่เป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ สารการวิจัยพัฒนาการเรียนการสอน/ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และสารการออกแบบการเรียนรู้ จำนวนสาร 17 หลักสูตร (ร้อยละ 15.32) และเมื่อเปรียบเทียบลักษณะด้านสารเนื้อหาระหว่างปีการศึกษา 2561 กับ 2562 พบว่า จำนวนหลักสูตรส่วนใหญ่เปลี่ยนจากสารวิทยาศาสตร์มาเป็นบูรณาการสาร รายละเอียดดังตาราง 3.1.1, 3.1.2, 3.1.3 และ 3.1.4

ตาราง 3.1.1 คุณลักษณะของหลักสูตรในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู ด้านสารเนื้อหา (Content) ปีการศึกษา 2561

คุณลักษณะด้านสารเนื้อหา (Content) ปีการศึกษา 2561	ปฐมวัย		ประถม ศึกษา		มัธยมศึกษา ตอนต้น		มัธยมศึกษาตอน ปลาย		รวม	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	1	20.0	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	4.55
คณิตศาสตร์	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
บูรณาการสาร	0	0.00	1	20.0	2	33.33	1	16.67	4	18.18
ปฐมวัย	2	40.0	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2	9.09
ภาษาไทย	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
ภาษาอังกฤษ	2	40.0	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2	9.09
วิทยาศาสตร์	0	0.00	4	80.0	4	66.67	5	83.33	13	59.09
สังคมศึกษา	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
รวม	5	100.0	5	100.0	6	100.0	6	100.0	22	100.0

ตาราง 3.1.2 คุณลักษณะของหลักสูตรในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู ด้านสารเนื้อหา (Content) ปีการศึกษา 2562

คุณลักษณะด้านสารเนื้อหา (Content) ปีการศึกษา 2562	ปฐมวัย		ประถม ศึกษา		มัธยมศึกษา ตอนต้น		มัธยมศึกษา ตอนปลาย		รวม	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	14.29	1	4.55
คณิตศาสตร์	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	14.29	1	4.55
บูรณาการสาร	0	0.00	3	60.0	3	50.00	4	57.14	10	45.46
ปฐมวัย	4	100.0	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4	18.18
ภาษาไทย	0	0.00	1	20.0	1	16.67	1	14.29	3	13.64
ภาษาอังกฤษ	0	0.00	0	0.00	1	16.67	0	0.00	1	4.55
วิทยาศาสตร์	0	0.00	0	0.00	1	16.67	0	0.00	1	4.55
สังคมศึกษา	0	0.00	1	20.0	0	0.00	0	0.00	1	4.55
รวม	4	100.0	5	100.0	6	100.0	7	100.0	22	100.0

ตาราง 3.1.3 คุณลักษณะของหลักสูตรในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู ด้านสารที่เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ (Pedagogy) - การสอนในศตวรรษที่ 21 ปีการศึกษา 2561

คุณลักษณะด้านสารที่เป็นศาสตร์ที่ เกี่ยวข้องการจัดการเรียนรู้ (Pedagogy)	ปฐมวัย		ประถม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษาตอน ปลาย	รวม
	f	%				

-											
การสอนในศตวรรษที่ 21											
ปีการศึกษา 2561											
การแก้ปัญหาผู้เรียน	1	6.67	0	0.00	0	0.00	1	5.26	2	3.23	
จิตวิทยาการแนะแนว/จิตวิทยาการจัดการเรียนรู้	2	13.33	0	0.00	0	0.00	1	5.26	3	4.84	
การจัดการชั้นเรียน	1	6.67	1	7.69	0	0.00	2	10.53	4	6.45	
การวิจัยพัฒนาการเรียนการสอน/ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	1	6.67	1	7.69	0	0.00	1	5.26	3	4.84	
การพัฒนาหลักสูตร	1	6.67	0	0.00	0	0.00	1	5.26	2	3.23	
สะเต็มศึกษา (STEM Education)	0	0.00	1	7.69	2	13.33	3	15.79	6	9.68	
การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้	4	26.67	5	38.46	6	40.00	6	31.58	21	33.87	
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	2	13.33	1	7.69	1	6.67	0	0.00	4	6.45	
การออกแบบการเรียนรู้	3	20.00	4	30.77	6	40.00	4	21.05	17	27.42	
รวม	15	100.0	13	100.0	15	100.0	19	100.0	62	100.0	

ตาราง 3.1.4 คุณลักษณะของหลักสูตรในโปรแกรมพัฒนาวชิพครู ด้านสาระที่เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ (Pedagogy) - การสอนในศตวรรษที่ 21 ปีการศึกษา 2562

คุณลักษณะด้านสาระที่เป็นศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ (Pedagogy)	ปฐมวัย		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย		รวม		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
-											
การสอนในศตวรรษที่ 21 ปีการศึกษา 2562	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
การแก้ปัญหาผู้เรียน	2	9.52	3	14.29	2	7.41	1	2.38	8	7.21	
จิตวิทยาการแนะแนว/จิตวิทยาการจัดการเรียนรู้	2	9.52	1	4.76	1	3.70	3	7.14	7	6.31	
การจัดการชั้นเรียน	2	9.52	3	14.29	3	11.11	6	14.29	14	12.61	
การวิจัยพัฒนาการเรียนการสอน/ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	2	9.52	3	14.29	6	22.22	6	14.29	17	15.32	
การพัฒนาหลักสูตร	2	9.52	2	9.52	2	7.41	5	11.90	11	9.91	
สะเต็มศึกษา (STEM Education)	1	4.76	1	4.76	2	7.41	3	7.14	7	6.31	
การใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้	3	14.29	3	14.29	3	11.11	7	16.67	16	14.41	
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3	14.29	2	9.52	3	11.11	6	14.29	14	12.61	
การออกแบบการเรียนรู้	4	19.05	3	14.29	5	18.52	5	11.90	17	15.32	
รวม	21	100.0	21	100.0	27	100.0	42	100.0	111	100.0	

3.2) รูปแบบกิจกรรม

เมื่อพิจารณารูปแบบกิจกรรมสามารถแบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านประเภทหลักสูตร 2) ด้านรูปแบบกิจกรรม พบว่าด้านประเภทหลักสูตรปีการศึกษา 2561 เป็นหลักสูตรประเภทปกติทั้งหมด จำนวน 22 หลักสูตร (ร้อยละ 100) ส่วนปีการศึกษา 2562 ส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรประเภทปกติ จำนวน 16 หลักสูตร (ร้อยละ 77.73)

ส่วนด้านรูปแบบกิจกรรมปีการศึกษา 2561 ส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรรูปแบบปฏิบัติการจำนวน 21 หลักสูตร(ร้อยละ 95.45) และปีการศึกษา 2562 เป็นหลักสูตรรูปแบบปฏิบัติการทั้งหมด จำนวน 22 หลักสูตร(ร้อยละ 100) และเมื่อเปรียบเทียบลักษณะรูปแบบกิจกรรมปีการศึกษา 2561 กับ 2562 พบว่า มีการเกิดขึ้นของประเภทหลักสูตรออนไลน์ จากจำนวน 0 หลักสูตร เป็นจำนวน 6 หลักสูตร (ร้อยละ 0.00 และร้อยละ 27.27 ตามลำดับ) รายละเอียดดังตาราง 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3 และ 3.2.4

ตาราง 3.2.1 คุณลักษณะของหลักสูตรในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู ด้านรูปแบบกิจกรรม ปีการศึกษา 2561

คุณลักษณะ ด้านประเภทหลักสูตรปีการศึกษา	ประมว้ย		ประณม ศึกษา		มัธยมศึกษา ตอนต้น		มัธยมศึกษาตอน ปลาย		รวม	
2561	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
ปกติ	5	100.0	5	40.00	6	33.33	6	33.33	22	100.0
ออนไลน์	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
รวม	5	100.0	5	100.0	6	100.0	6	100.0	22	100.0

ตาราง 3.2.2 คุณลักษณะของหลักสูตรในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู ด้านรูปแบบกิจกรรม ปีการศึกษา 2562

คุณลักษณะ ด้านประเภทหลักสูตรปีการศึกษา	ประมว้ย		ประณม ศึกษา		มัธยมศึกษา ตอนต้น		มัธยมศึกษาตอน ปลาย		รวม	
2561	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
ปกติ	3	75.00	4	80.00	4	66.67	5	71.43	16	77.73
ออนไลน์	1	25.00	1	20.00	2	33.33	2	28.57	6	27.27
รวม	4	100.0	5	100.0	6	100.0	7	100.0	22	100.0

ตาราง 3.2.3 คุณลักษณะของหลักสูตรในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู ด้านประเภทหลักสูตร ปีการศึกษา 2561

คุณลักษณะ ด้านประเภทหลักสูตรปีการศึกษา	ประมว้ย		ประณม ศึกษา		มัธยมศึกษา ตอนต้น		มัธยมศึกษาตอน ปลาย		รวม	
2561	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
บรรยาย	1	100.0	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	4.55
ปฏิบัติการ	4	0.00	5	0.00	6	100.0	6	100.0	21	95.45
รวม	5	100.0	5	100.0	6	100.0	6	100.0	22	100.0

ตาราง 3.2.4 คุณลักษณะของหลักสูตรในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู ด้านรูปแบบกิจกรรม ปีการศึกษา 2562

คุณลักษณะ ด้านรูปแบบกิจกรรม ปีการศึกษา 2562	ประมว้ย		ประณม ศึกษา		มัธยมศึกษา ตอนต้น		มัธยมศึกษาตอน ปลาย		รวม	
ปีการศึกษา 2562	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
บรรยาย	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
ปฏิบัติการ	4	100.0	5	0.00	6	100.0	7	100.0	22	100.0
รวม	4	100.0	5	100.0	6	100.0	7	100.0	22	100.0

ตอนที่4 ด้านการเรียนรู้ของครู

เมื่อพิจารณาด้านการเรียนรู้ของครูสามารถวิเคราะห์ได้จากผลการประเมินความพึงพอใจของครูที่เข้าร่วมโปรแกรมพัฒนานาวิชาชีพรู โดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้ 4.1) ความพึงพอใจด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ และ 4.2) การติดตามผล

4.1) ความพึงพอใจด้านผลลัพธ์การเรียนรู้

ความพึงพอใจด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 3 ประเด็น 1) ความพึงพอใจด้านเนื้อหา 2) ความพึงพอใจด้านทักษะ และ 3) ความพึงพอใจด้านคุณลักษณะความเป็นครู

ทั้งนี้ปีการศึกษา 2561 ความพึงพอใจด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ โดยภาพรวมความพึงพอใจด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.36$, S.D.=0.27) และรายด้านทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันโดยความพึงพอใจด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าความพึงพอใจด้านทักษะ และความพึงพอใจด้านคุณลักษณะความเป็นครู ($\bar{x}=4.40$, S.D.=0.35 $\bar{x}=4.37$, S.D.=0.33 และ $\bar{x}=4.30$, S.D.=0.28 ตามลำดับ)

ส่วนปีการศึกษา 2562 ความพึงพอใจด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ โดยภาพรวมความพึงพอใจด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.34$, S.D.=0.67) และรายด้านทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกันโดยความพึงพอใจด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับความพึงพอใจด้านทักษะซึ่งสูงกว่า ความพึงพอใจด้านคุณลักษณะความเป็นครู ($\bar{x}=4.36$, S.D.=0.68 และ $\bar{x}=4.31$, S.D.=0.67 ตามลำดับ) รายละเอียดดังตาราง 4.1.1 และ 4.1.2

ตาราง 4.1.1 ค่าสถิติบรรยายลักษณะความพึงพอใจด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ ปีการศึกษา 2561

ภาพรวมความพึงพอใจการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2561	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1) ความพึงพอใจด้านเนื้อหา	4.40	0.35	มาก
2) ความพึงพอใจด้านทักษะ	4.37	0.33	มาก
3) ความพึงพอใจด้านคุณลักษณะความเป็นครู	4.30	0.28	มาก
รวม	4.36	0.27	มาก

ตาราง 4.1.2 ค่าสถิติบรรยายลักษณะความพึงพอใจด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ ปีการศึกษา 2562

ภาพรวมความพึงพอใจการเรียนรู้ ปีการศึกษา 2562	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1) ความพึงพอใจด้านเนื้อหา	4.36	0.68	มาก
2) ความพึงพอใจด้านทักษะ	4.36	0.68	มาก
3) ความพึงพอใจด้านคุณลักษณะความเป็นครู	4.31	0.67	มาก
รวม	4.34	0.67	มาก

4.2) การติดตามผล

การติดตามผลของการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนานาวิชาชีพรูสามารถแบ่งออกการติดตามผ่านช่องทางต่าง ๆ 8 ช่องทาง ได้แก่ 1) Line 2) Facebook 3) Line และ Facebook 4) Google Classroom 5) E-mail 6) Google Drive 7) LMS และ 8) On-Site

ปีการศึกษา 2561 ส่วนใหญ่มีการติดตามผลผ่านช่องทาง Line และ Facebook จำนวน 7 หลักสูตร (ร้อยละ 31.82) และปีการศึกษา 2562 ส่วนใหญ่มีการติดตามผลผ่านช่องทาง LMS จำนวน 6 หลักสูตร (ร้อยละ 27.27) และ

เมื่อเปรียบเทียบลักษณะการติดตามผลระหว่างปีการศึกษา 2561 กับ 2562 พบว่า จำนวนหลักสูตรส่วนใหญ่เปลี่ยนจากการติดตามผล ผ่านช่องทางLine และFacebook มาเป็น LMS รายละเอียดดังตารางที่ 4.2.1 และ4.2.2

ตารางที่ 4.2.1 คุณลักษณะของหลักสูตรในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู การติดตามผล ปีการศึกษา 2561

การติดตามผล ปีการศึกษา 2561	ปฐมวัย		ประถม ศึกษา		มัธยมศึกษา ตอนต้น		มัธยมศึกษา ตอนปลาย		รวม	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Line	1	20.00	0	0.00	0	0.00	2	33.33	3	13.64
Facebook	0	0.00	0	0.00	2	33.33	2	33.33	4	18.18
Line และFacebook	3	60.00	1	20.00	2	33.33	1	16.67	7	31.82
Google Classroom	0	0.00	1	20.00	1	16.67	0	0.00	2	9.09
E-mail	0	0.00	0	0.00	1	16.67	0	0.00	1	4.55
Google Drive	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	16.67	1	4.55
LMS	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
On-Site	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
ไม่ระบุ	1	20.00	3	30.00	0	0.00	0	0.00	4	18.18
รวม	5	100.0	5	100.0	6	100.0	6	100.0	22	100.0

ตารางที่ 4.2.2 คุณลักษณะของหลักสูตรในโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู การติดตามผล ปีการศึกษา 2561

การติดตามผล ปีการศึกษา 2561	ปฐมวัย		ประถม ศึกษา		มัธยมศึกษา ตอนต้น		มัธยมศึกษา ตอนปลาย		รวม	
	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%
Line	0	0.00	0	0.00	2	33.33	2	28.57	4	18.18
Facebook	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Line และFacebook	1	25.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	4.55
Google Classroom	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
E-mail	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Google Drive	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
LMS	0	0.00	1	20.00	3	50.00	2	28.57	6	27.27
On-Site	1	25.00	2	40.00	1	16.67	1	14.29	5	22.73
ไม่ระบุ	2	50.00	2	40.00	0	0.00	2	28.57	6	27.27
รวม	4	100.0	5	100.0	6	100.0	7	100.0	22	100.0

สรุปผลและอภิปรายผล

สรุปผล

เมื่อเปรียบเทียบลักษณะหลักสูตรระหว่างปีการศึกษา 2561 กับ 2562 พบว่าผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ประเด็นทั้งหมด 6 ประเด็น ดังนี้

- 1) มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะหน่วยจัด ลักษณะหน่วยจัดนิติบุคคลเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

- 2) มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะเนื้อหาหลักสูตรโดยส่วนใหญ่จากสาระวิทยาศาสตร์มาเป็นบูรณาการสาระ
- 3) มีการเกิดขึ้นของประเภทหลักสูตรออนไลน์
- 4) มีการเปลี่ยนแปลงด้านรูปแบบกิจกรรมโดยภาพรวมกลายเป็นรูปแบบปฏิบัติการทั้งหมด
- 5) ความพึงพอใจด้านการเรียนรู้ของครูอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ปีการศึกษา 2561 – 2562 ($\bar{x}$ =4.36, S.D.=0.27 $\bar{x}$ =4.34, S.D.=0.67 ตามลำดับ)
- 6) มีการเปลี่ยนแปลงช่องทางการติดตามผลจากการใช้ Line และFacebook มาเป็น LMS

ควรอภิปรายผล โดยใช้ ผลการวิจัย มาอภิปราย หรือยกประเด็นที่เป็นจุดน่าสนใจของผลการวิจัย มาอภิปราย ให้เหตุผล และสนับสนุนด้วยงานวิจัย หรือแนวคิดที่เกี่ยวข้อง และไม่ควรใช้ความรู้สึกของตนเองมาอภิปรายผล เช่น น่าเสียดาย..... เป็นต้น

อภิปรายผล

การเรียนรู้ของครูที่เกิดจากการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูในปีการศึกษา 2561 และปีการศึกษา 2562 แสดงให้เห็นถึงคุณภาพของการจัดโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือที่เรียกว่า “คู่มือครู” สอดคล้องกับผลการวิจัยของลักษณะ ถิ่นเจริญธาดา และเพ็ญณี แร่ออ (2562) ที่ทำการวิจัย การจัดอบรมของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดขอนแก่น ซึ่งเป็นลักษณะหน่วยจัดประเภท หน่วยงานราชการ สามารถจัดอบรมให้กับครู และมีผลการนำมาปรับสู่ห้องเรียน ส่งผลให้ผลสอบ O-NET ของนักเรียน ป.6, ม.3 และม.6 มีผลคะแนนเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้นเกือบทุกรายวิชา

นอกจากนี้ลักษณะหลักสูตรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของครูมีการเปลี่ยนแปลงจากเนื้อหาสาระมาเป็นบูรณาการสาระมากขึ้น ซึ่งแสดงถึงการที่หน่วยจัดไม่ยึดติดการสาระวิชาเนื้อหา สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ส่งเสริมให้ใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2560 (กรุงเทพมหานคร, 2565) ซึ่งครูทุกคนต้องวิเคราะห์กิจกรรมการจัดการเรียนการสอนในแต่ละคาบเรียนว่าตรงกับสมรรถนะใดบ้าง การมีเนื้อหาสาระหลักสูตรที่บูรณาการสาระมากขึ้นช่วยให้ครูมีตัวเลือกหลากหลายในการเข้าร่วมหลักสูตรโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู

แต่นับว่าเป็นเรื่องที่น่าเสียดายที่โครงการดังกล่าวได้ยุติลงในปีการศึกษา 2563 เนื่องจากปัญหาเรื่องการเงินการเบิกจ่ายงบประมาณ รวมไปถึงขั้นตอนการเข้าร่วมอบรมขั้นตอนต่าง ๆ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูที่ครูสามารถไม่สามารถเลือกเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูได้อย่างอิสระ เพราะครูขาดการสนับสนุนงบประมาณ การเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นมา ต้องเลือกเข้าเฉพาะโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูที่ไม่เสียค่าใช้จ่าย หรือเฉพาะโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูที่โรงเรียนสนใจ ซึ่งความสนใจในแต่ละโรงเรียนก็มีความแตกต่างกัน ทำให้ครูไม่มีโอกาสได้เลือกเหมือนในปีการศึกษา 2561 – 2562 ที่กระทรวงศึกษามีงบประมาณจัดสรรให้ครูเฉพาะบุคคล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้หรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กระทรวงศึกษาควรมีการสนับสนุนงบประมาณสำหรับโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู อาจจัดทำเป็นหลักสูตรเรียนออนไลน์ที่เปิดให้ครูได้เรียนฟรีมากขึ้น แม้จะไม่มีการจัดสรรให้ครูเฉพาะบุคคล แต่จะช่วยลดปัญหาเรื่องการเงินการเบิกจ่ายงบประมาณ เพราะครูสามารถเลือกและลงเรียนได้อย่างอิสระ

2. ครูพัฒนาควรให้ติบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู เนื่องจากมีจำนวนมากที่สุด จะทำให้เกิดหลักสูตรที่หลากหลาย ทันสมัย และน่าสนใจมากกว่า สถาบันการศึกษา และส่วนราชการ ซึ่งมีภาระงานมากมาย

3. ครูพัฒนาควรสร้างแบบประเมินการเรียนรู้ของครูจากการเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูรูปแบบออนไลน์ เพื่อให้หน่วยจัดสามารถนำไปใช้ได้ในมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งทำให้ครูพัฒนาได้รับข้อมูลโดยตรงจากครู เพื่อนำไปพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับครูในปีการศึกษาต่อ ๆ ไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ของครูสำหรับโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครู

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กรุงเทพธุรกิจ. (2565). ส่องหลักสูตรใหม่ “ฐานสมรรถนะ” ในวันที่ถูก “ดอง”. Retrieved from <https://www.bangkokbiznews.com/social/1006217>

กลุ่มส่งเสริมประสานการบริหารงานบุคคล สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). คู่มือบันทึกประวัติการปฏิบัติงาน (Logbook) สำหรับการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ลักขณา ถิระเจริญธาดา และเพ็ญณี แนนธ. (2562). การดำเนินงานโครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจร (คุปองครู) นำไปสู่การปฏิบัติ. *Journal of Buddhist Education and Research*, 5(2), 323-334.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2562, 5 เมษายน). ประกาศคณะกรรมการดำเนินงานของสถาบันคุรุพัฒนา เรื่อง การรับรองหลักสูตรเพื่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานการสอน.

นาริรัตน์ รักวิจิตรกุล. (2560). การพัฒนาวิชาชีพครู. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 11(1), 21-33. Retrieved from https://edu.msu.ac.th/journal/home/journal_file/317.pdf

ผู้จัดการออนไลน์. (2561). ครูให้ 4.41 คะแนนพึงพอใจ “คุปองครู” ขณะที่ ผอ.ร.ระบุ 99% นำความรู้ใช้จริง. Retrieved from <https://mgronline.com/qol/detail/9610000122554>

ลือชา ลดาชาติ, จักรกฤษณ์ จันทะคุณ, รุ่งทิวา กองสอน และวิลาวัลย์ โพธิ์ทอง. (2017). กรณีศึกษาครูวิทยาศาสตร์ที่จัดกิจกรรมการสืบเสาะหลังจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ: ข้อค้นพบจากโครงการคุปองพัฒนาครู. *STOU Education Journal*, 10(2), 89-108.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). รายงานประจำปี พ.ศ. 2561 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). โครงการพัฒนาครูรูปแบบครบวงจรของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ภาษาอังกฤษ

Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (2001). *A revision of Bloom's taxonomy of educational objectives. A Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing*. NY : Longman.

Barber, M, & Mourshed, M. (2007). *How the world's best-performing school systems come out on top*. Mckinsey & Company. <https://www.mckinsey.com/industries/social-sector/our-insights/how-the-worlds-best-performing-school-systems-come-out-on-top>

Bloom et al., (1956). *Taxonomy of educational objectives the classification of educational goal handbook 1 cognitive domain*. London : Longman, Green & Co Ltd.

Darling-Hammond, L. , Hyler, M. E. , & Gardner, M. (2017) . *Effective teacher professional development*. CA : Learning Policy Institute.

Jacob, R., Hill, H., & Corey, D. (2017). The impact of a professional development program on teachers' mathematical knowledge for teaching, instruction, and student achievement. *Journal of Research on Educational Effectiveness*, 10(2), 379-407. doi: 10.1080/19345747.2016.1273411

Maaranen, K., Kynäslähti, H., Byman, R., Sintonen, S., & Jyrhämä, R. (2020). 'Do you mean besides researching and studying?' Finnish teacher educators' views on their professional development. *Professional Development in Education*, 46(1), 35-48. doi: 10.1080/19415257.2018.1555184